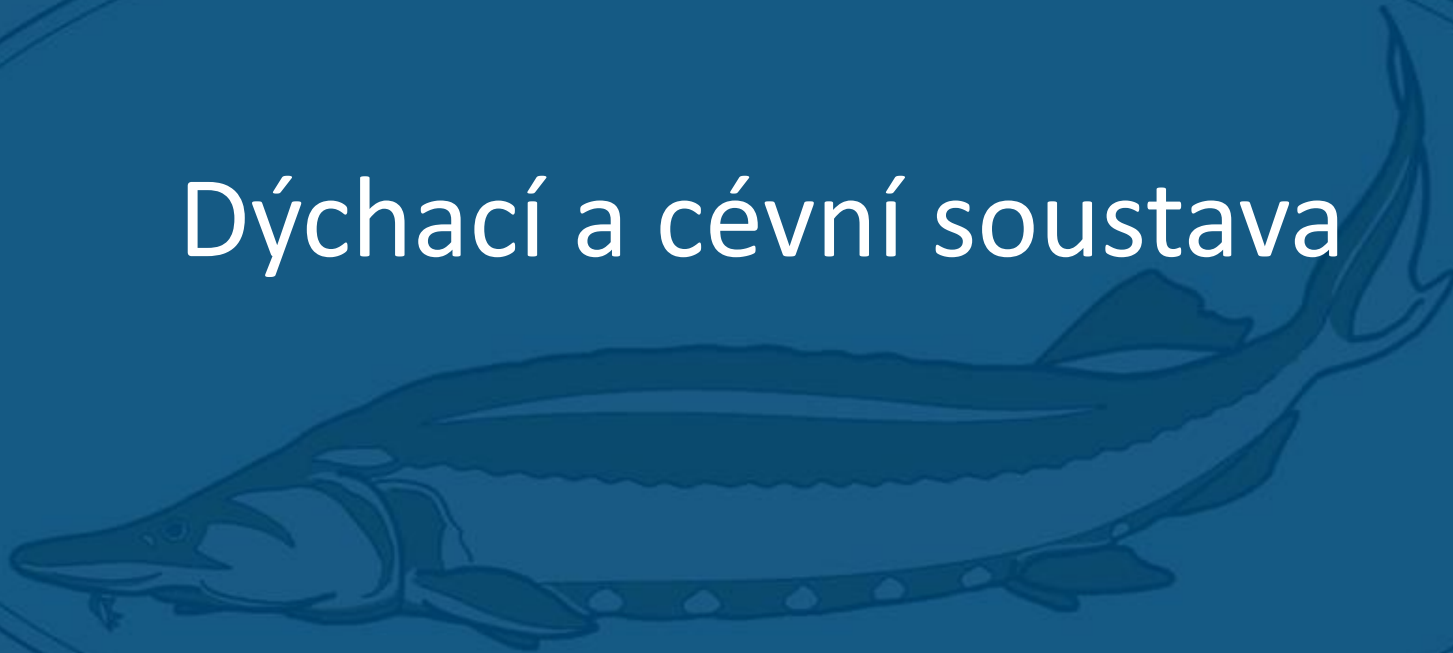
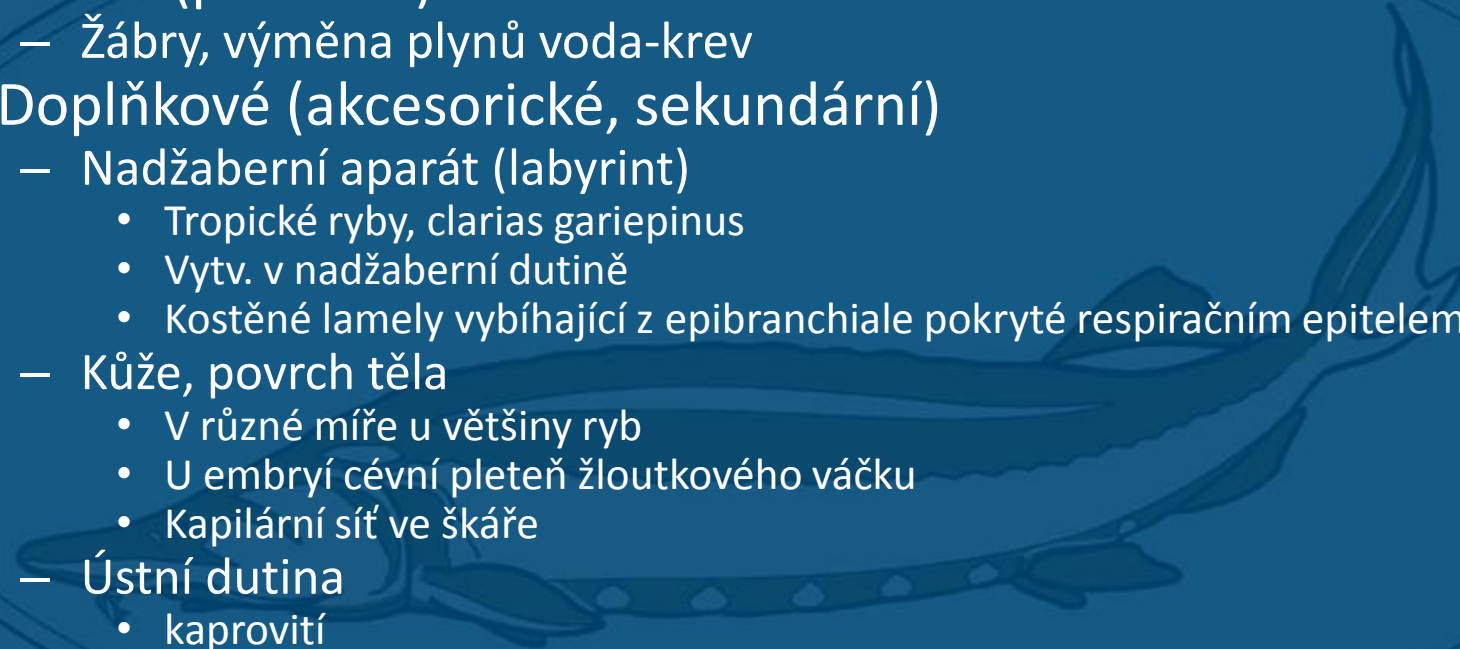

Dýchací a cévní soustava

Způsoby dýchání ryb

- Hlavní (primární)
    - Žábry, výměna plynů voda-krev
  - Doplňkové (akcesorické, sekundární)
    - Nadžaberní aparát (labyrint)
      - Tropické ryby, *clarias gariepinus*
      - Vytv. v nadžaberní dutině
      - Kostěné lamely vybíhající z epibranchiale pokryté respiračním epitelem
    - Kůže, povrch těla
      - V různé míře u většiny ryb
      - U embryí cévní pleteň žloutkového váčku
      - Kapilární síť ve škáře
    - Ústní dutina
      - kaprovití
      - Cévní pleteň ve sliznici hltanu (patro)
    - Plynový měchýř
      - Blatňák, dravé druhy
    - Střevo
      - piskoř
-

Žábry (branchiae)

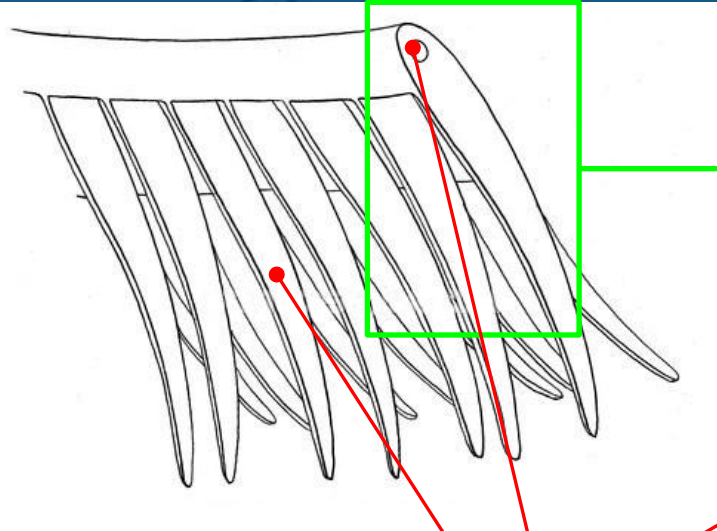
- Žaberní lístky
  - Sliznice v kaudální (konvexní) části 3.-6. žaberního oblouku
    - primární a sekundární lamely vytv. velkou resorpční plochu
  - Cévy
    - Arteriae branchiales afferentes – vedou odkysličenou krev ze srdce
    - Kapilární síť – bohatě větvená v sekundárních lamelách, výměna plynů
    - Arteriae branchiales efferentes – vedou okysličenou krev do těla, spojují se v aortu dorsalis
  - Funkce
    - Respirační (resorbce O_2 , odvod CO_2)
    - Exkreční (exkrece amoniaku)
    - Osmomoregulační - chloridové buňky (ionocyty) odstraňující monovalentní ionty (K^+ , Na^+ , Cl^-) z těla
- Pseudožábry
  - Zásobeny okysličenou krví
  - Vytv. kapilární pleteň
  - Spirakulární
    - U kaprovitých (nejsou zvenčí viditelné) a jeseterů
  - Operkulární
    - Na vnitřní straně žaberního víčka, např. u jeseterů

Mechanismus dýchání

- Dýchací pohyby
  - Uplatnění příčně pruhovaných svalů hlavy
  - Nádech
    - Žaberní dutina kaudálně uzavřena (membrana branchiostegalis), ústní dutina se ústy otevírá, voda proudí dovnitř, omývá žábry
  - Výdech
    - Ústní dutina kraniálně uzavřena ústním otvorem a slizničními řasami, žaberní dutina kaudálně otevřena, přitlačování žaberního víčka vytlačuje vodu ven
- Regulace
  - n. trigeminus (V.), n. facialis (VII.), n. glossopharyngeus (IX.) a n. vagus (X.)
    - senzitivní vlákna vedoucí impulsy z chemoreceptorů
    - motorická vlákna inervující dýchací svaly
  - Centrum v medulla oblongata, mozkovém kmeni

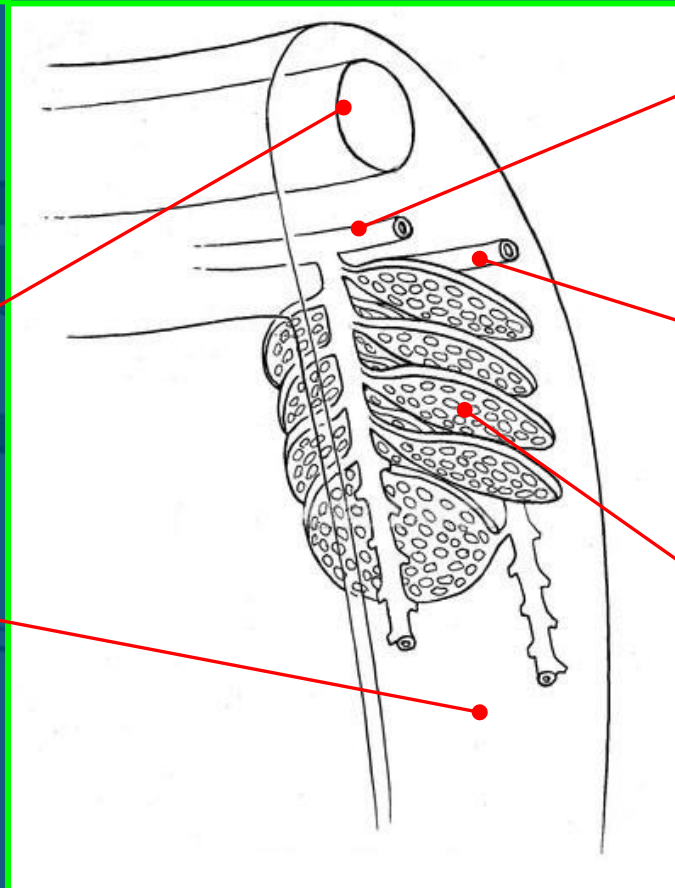
Žábry (branchiae)

Část žaberního oblouku

os ceratobranchiale

Primární žaberní lamely

Arteria
branchialis
afferens

Arteria
branchialis
Efferens

kapilární síť
v sekundárních
žaberních
lamelách

sekundární žaberní lamela - schema

epitelová vrstva

endotelová buňka

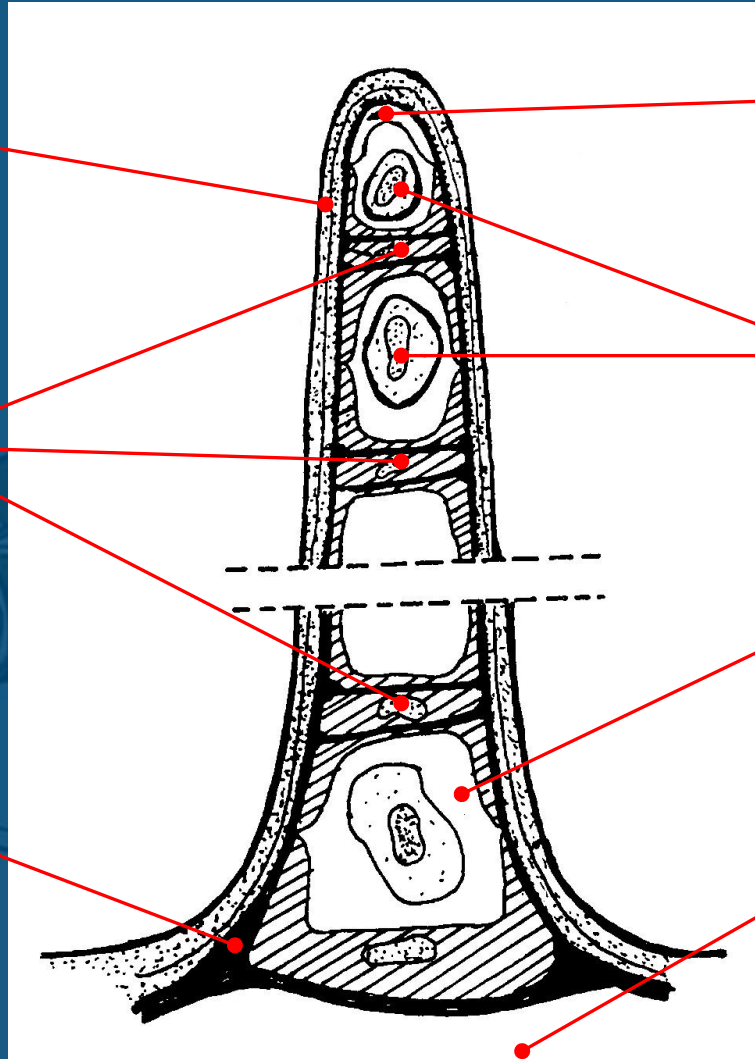
podpůrné buňky
(pillar cells)

erytrocyty

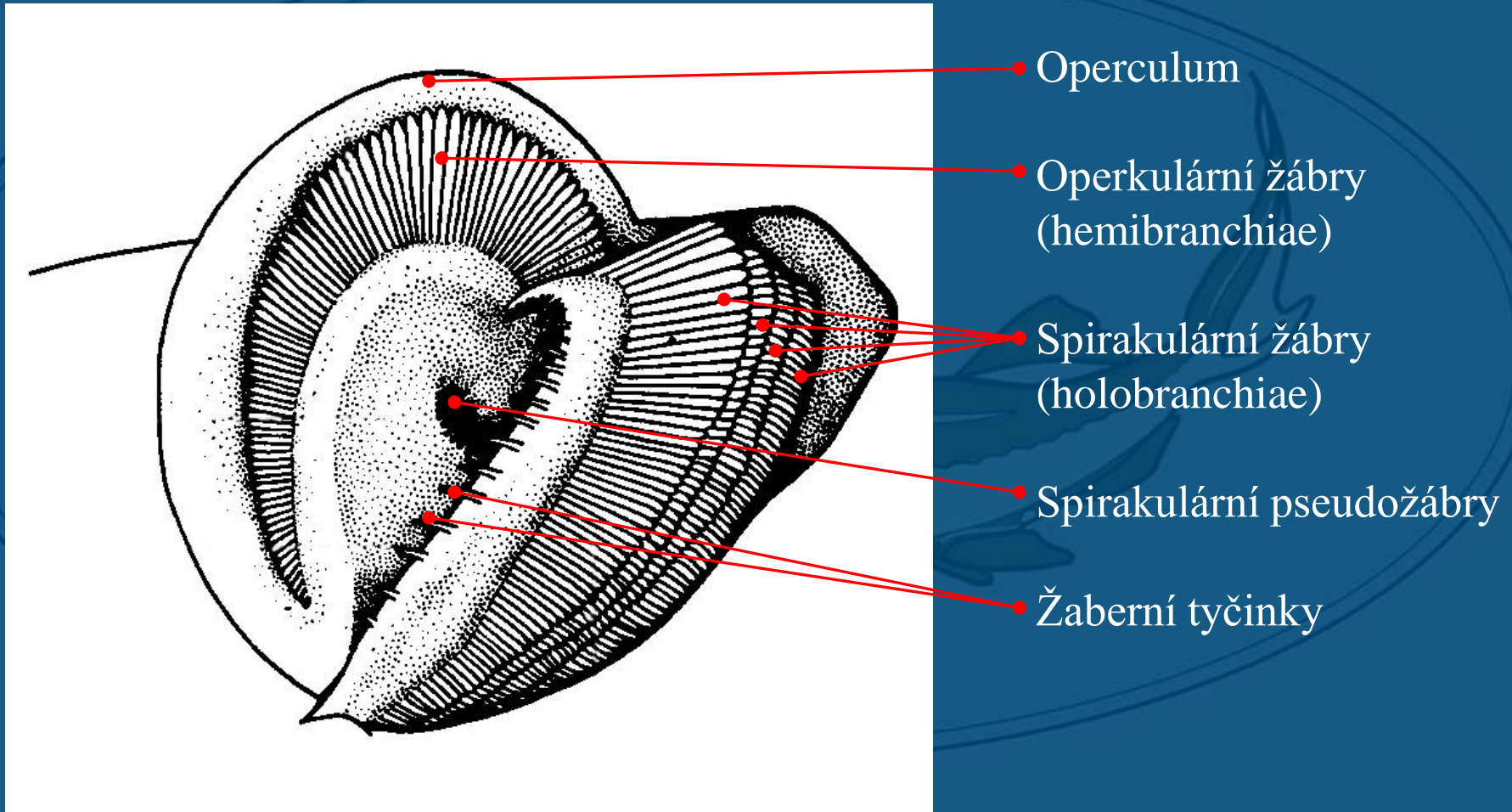
kolagenní vlákna

krevní kapilára

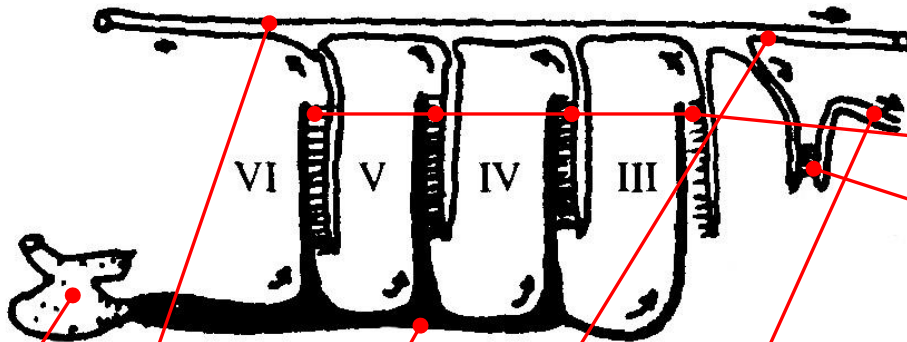
primární žaberní
lamela

Žaberní aparát jesetera

Cévní systém žaber ryb

Teleostei:

3.-6. žaberní oblouk

Spirakulární pseudožábry

Srdce Aorta dorsalis aorta carotis

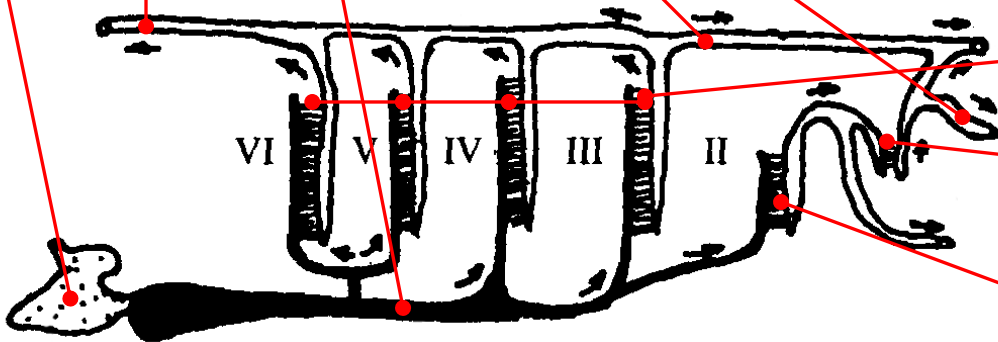
Aorta ventralis aorta ophthalmica

Acipenser:

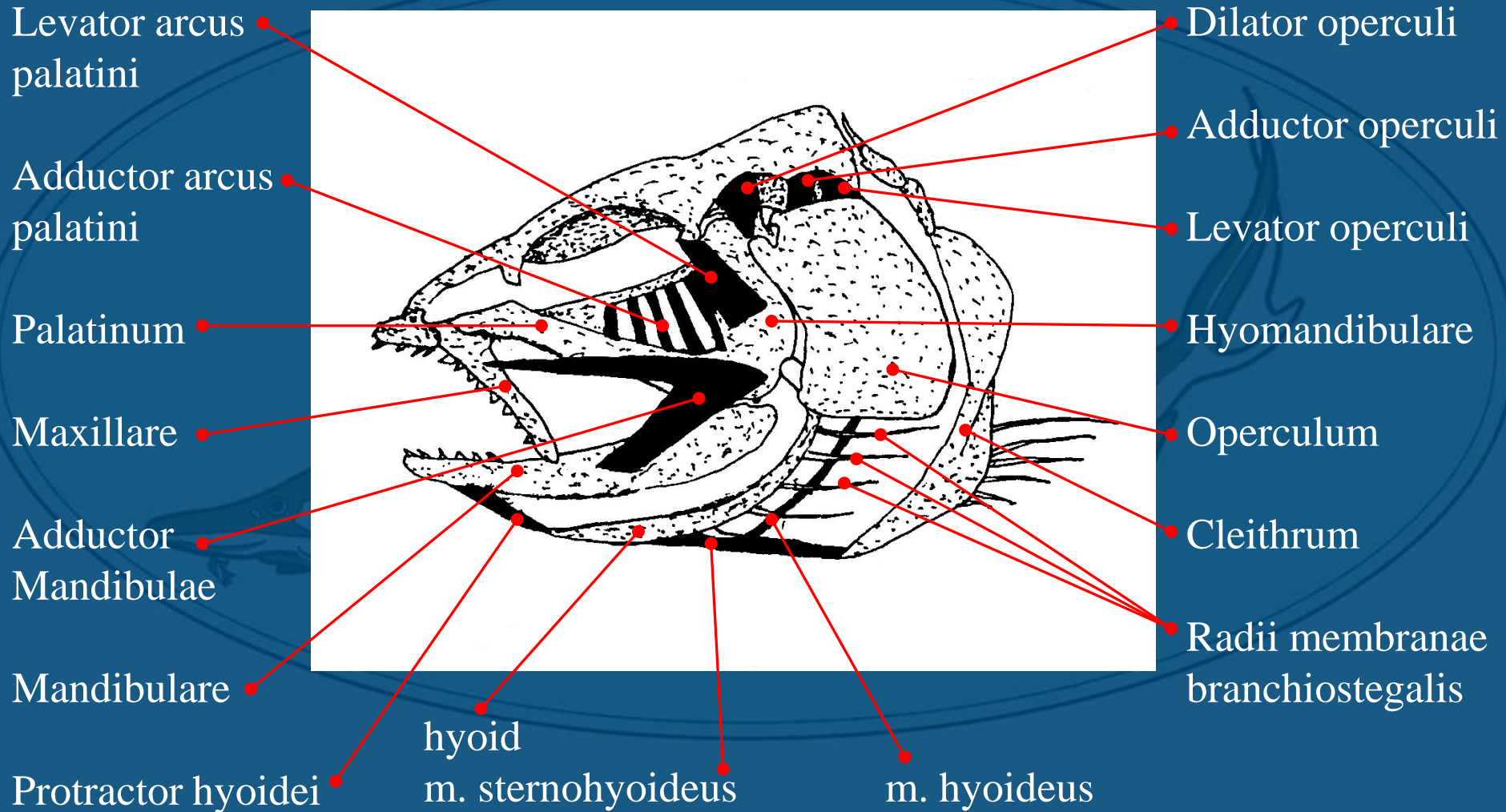
3.-6. žaberní oblouk

Spirakulární pseudožábry

Operkulární žábry

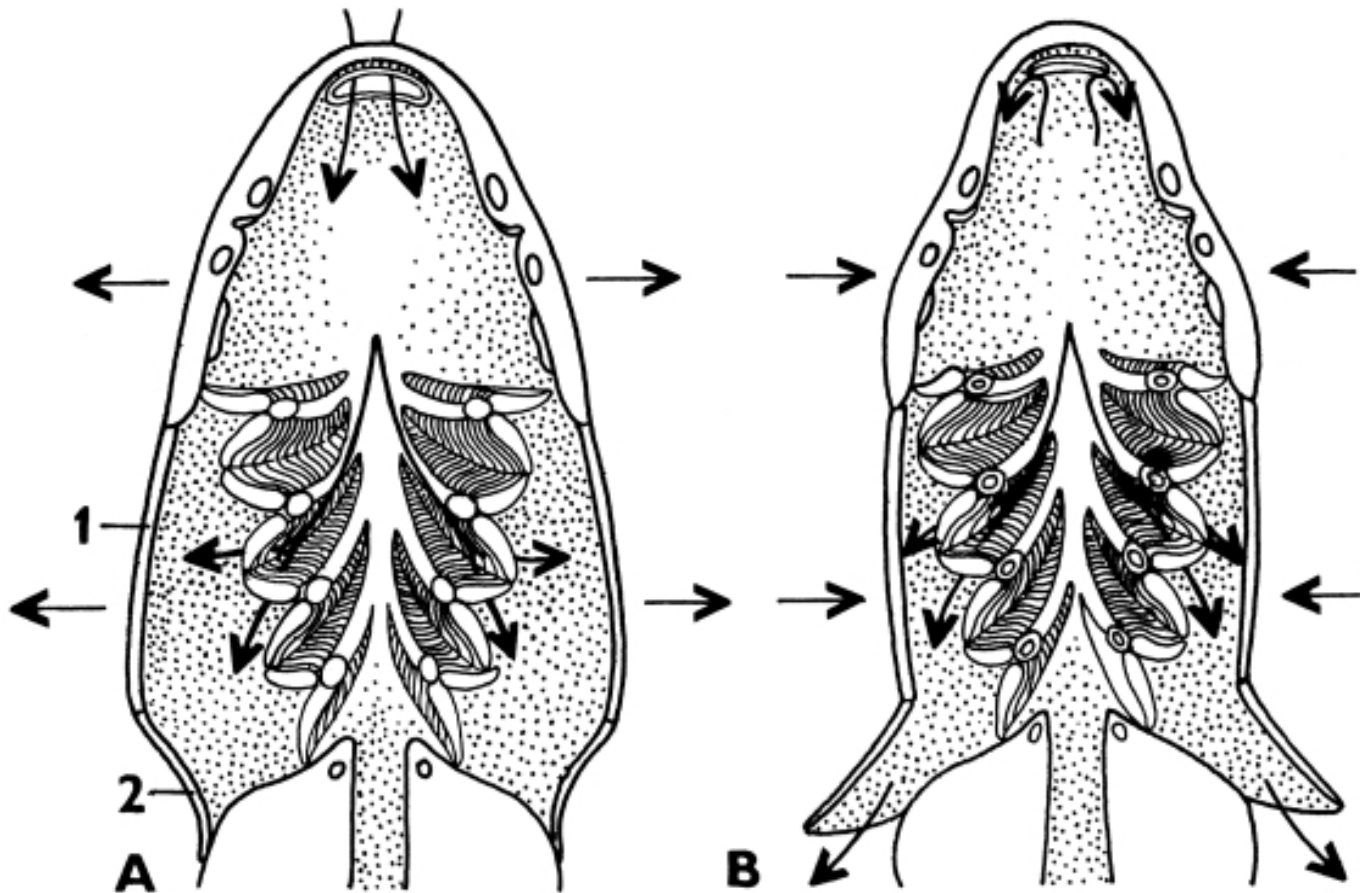
Hlavní kosti a svaly uplatňující se při dýchání

Dýchací pohyby skřelí ryb

Nádech

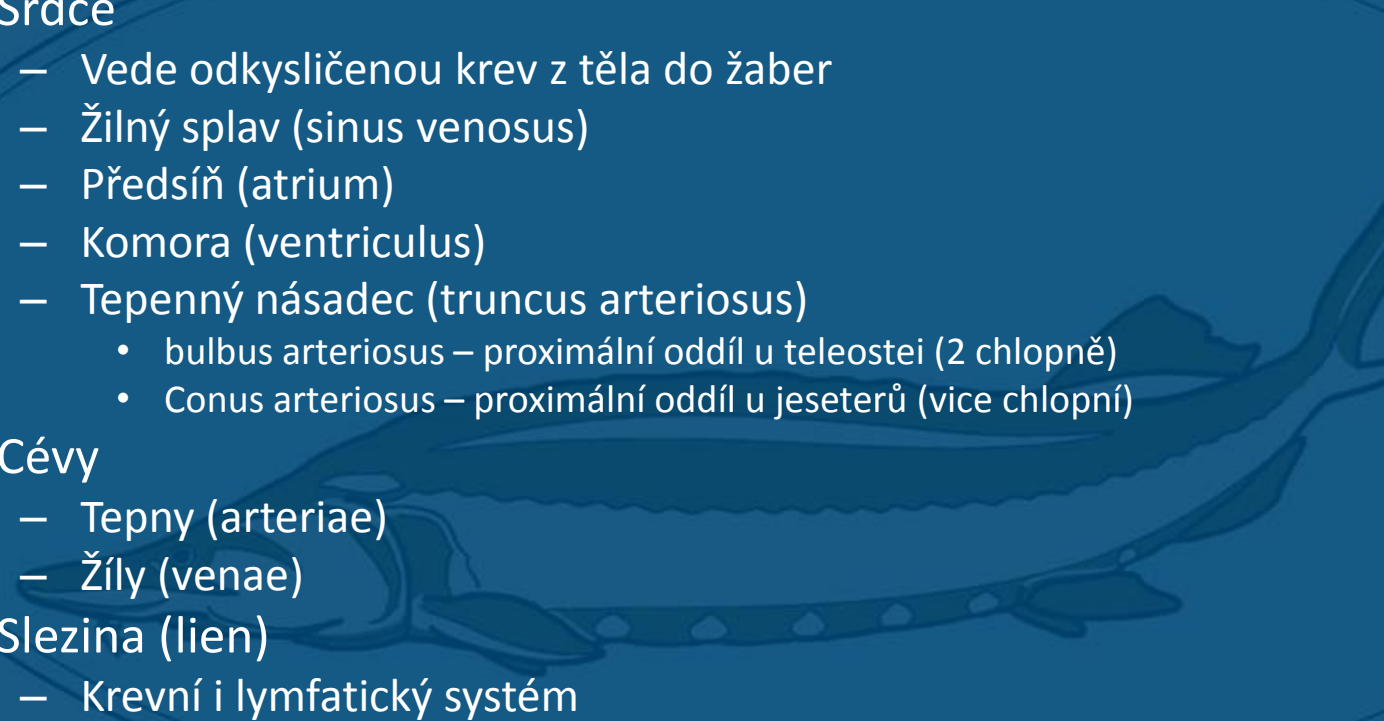
výdech

1. Operculum

2. Membrana
branchiostegalis

Cévní systém ryb

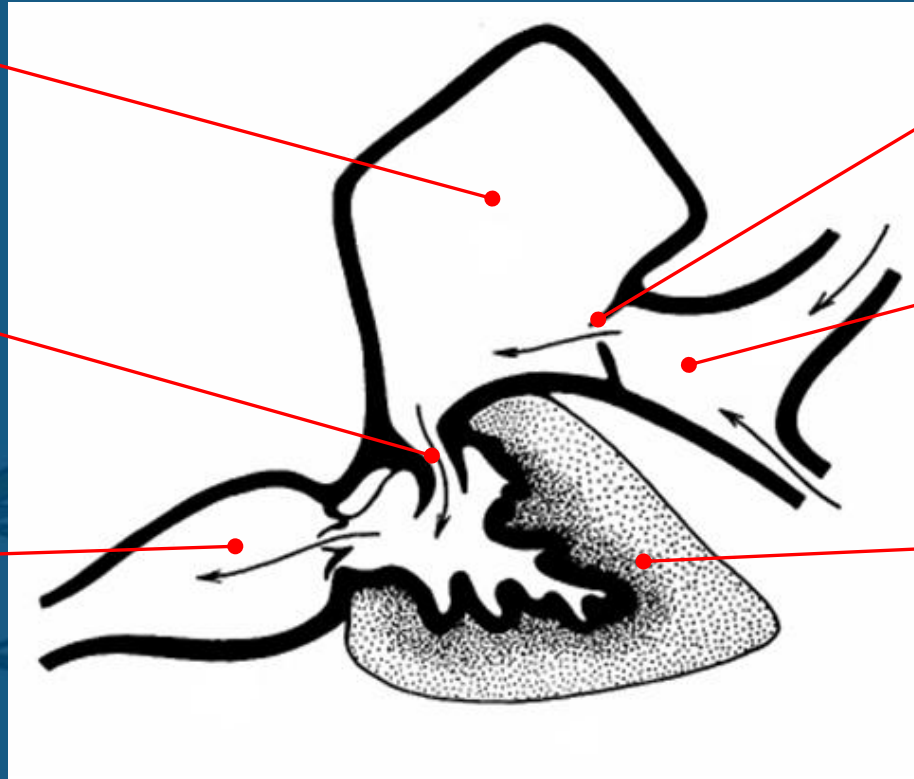
- Srdce
    - Vede odkysličenou krev z těla do žaber
    - Žilný splav (sinus venosus)
    - Předsíň (atrium)
    - Komora (ventriculus)
    - Tepenný násadec (truncus arteriosus)
      - bulbus arteriosus – proximální oddíl u teleostei (2 chlopně)
      - Conus arteriosus – proximální oddíl u jeseterů (vice chlopní)
  - Cévy
    - Tepny (arteriae)
    - Žíly (venae)
  - Slezina (lien)
    - Krevní i lymfatický systém
    - Červená dřeň - tvorba i destrukce erytrocytů, zásobárna erytrocytů
    - Bílá dřeň – tvorba a aktivace lymfocytů
-
- A stylized, light blue illustration of a fish, possibly a salmon or trout, is centered within a large, faint blue oval frame. The fish is shown in profile, facing left, with its fins and scales clearly defined. The background of the slide is a solid dark blue color.

Rybí srdce

Předsíň (atrium)

Ostium
Atrioventriculare

Truncus
arteriosus

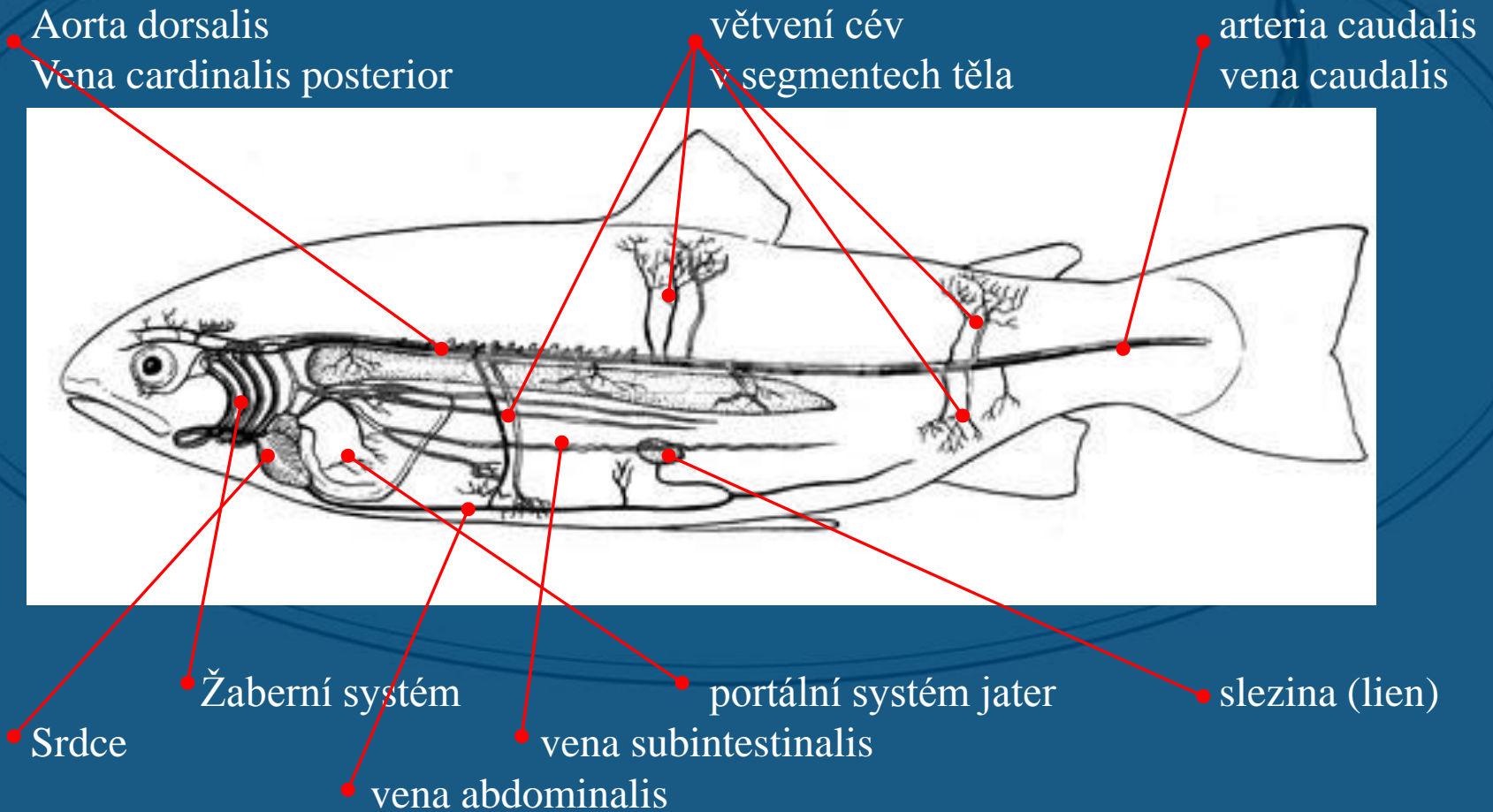
Ostium venosum

Sinus venosus

Komora
(ventriculus)

Cirkulace krve v těle ryby

Cévní systém segmentů těla okouna

Arteria segmentalis
dorsalis

Arteria muscularis
dorsalis

Arteria segmentalis
lateralis

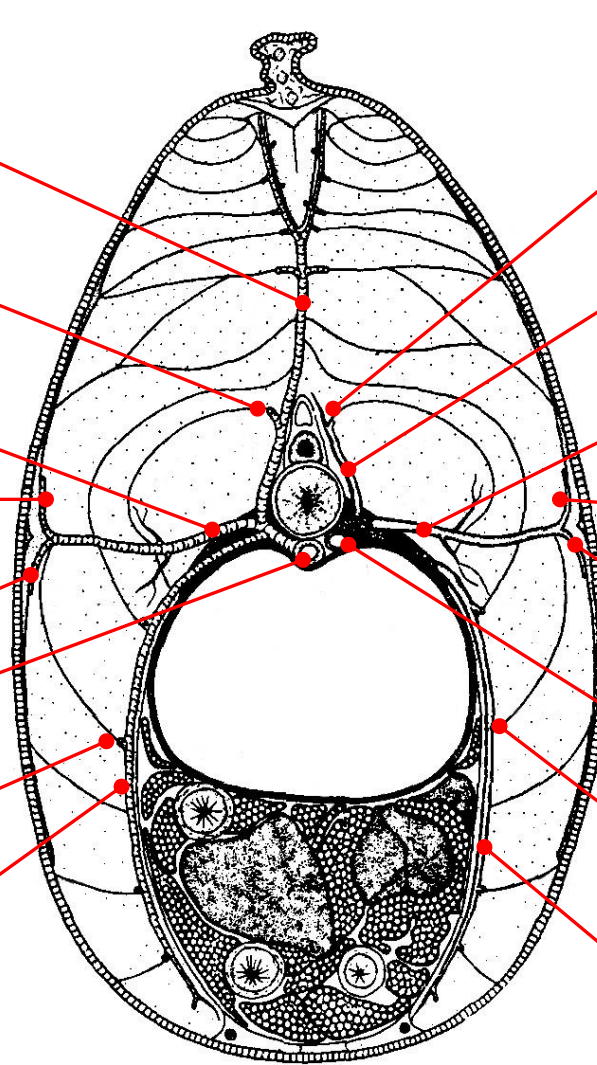
Arteria intersegmentalis
dorsalis

Arteria intersegmentalis
ventralis

Aorta dorsalis

Arteria muscularis
ventralis

Arteria intercostalis

Vena muscularis
dorsalis

Vena segmentalis
dorsalis

Vena segmentalis
lateralis

Vena intersegmentalis
dorsalis

Vena intersegmentalis
ventralis

Vena cardinalis posterior

Vena muscularis
ventralis

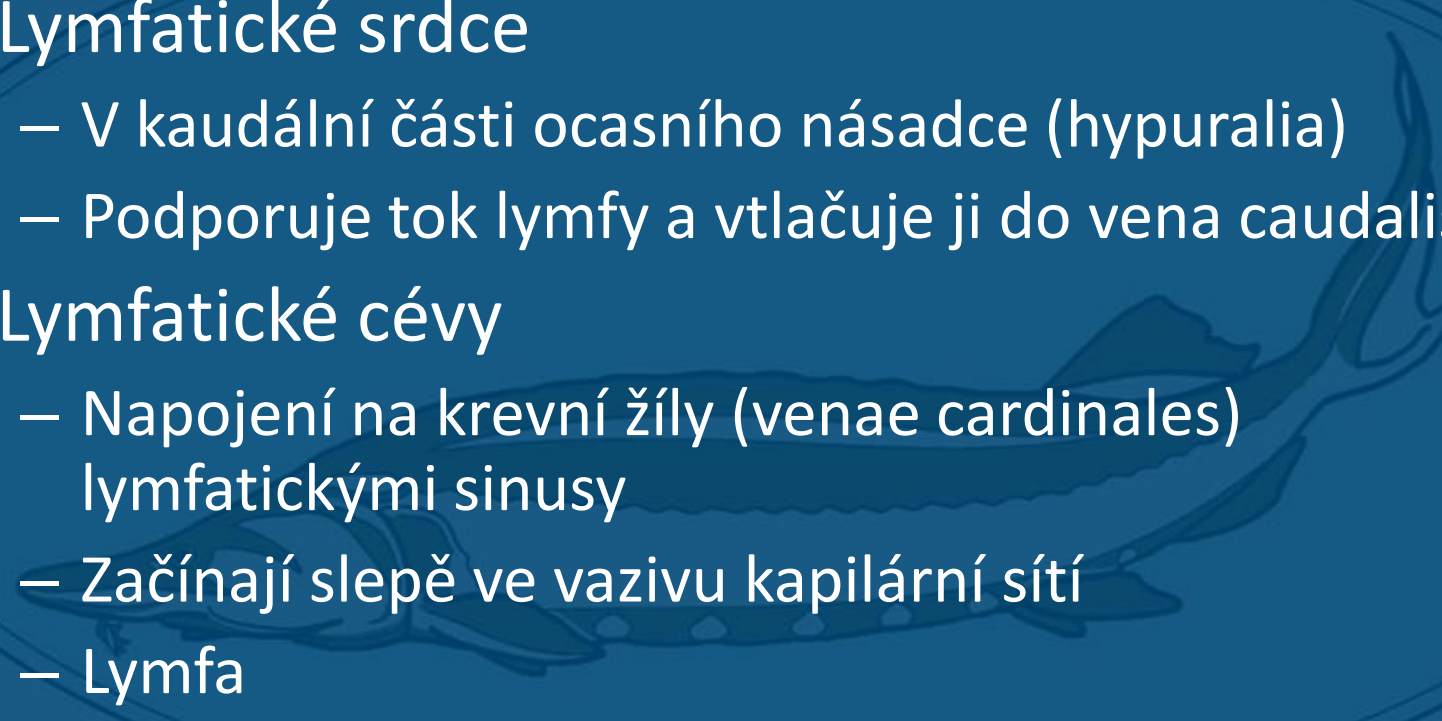
Vena intercostalis

Rybí krev

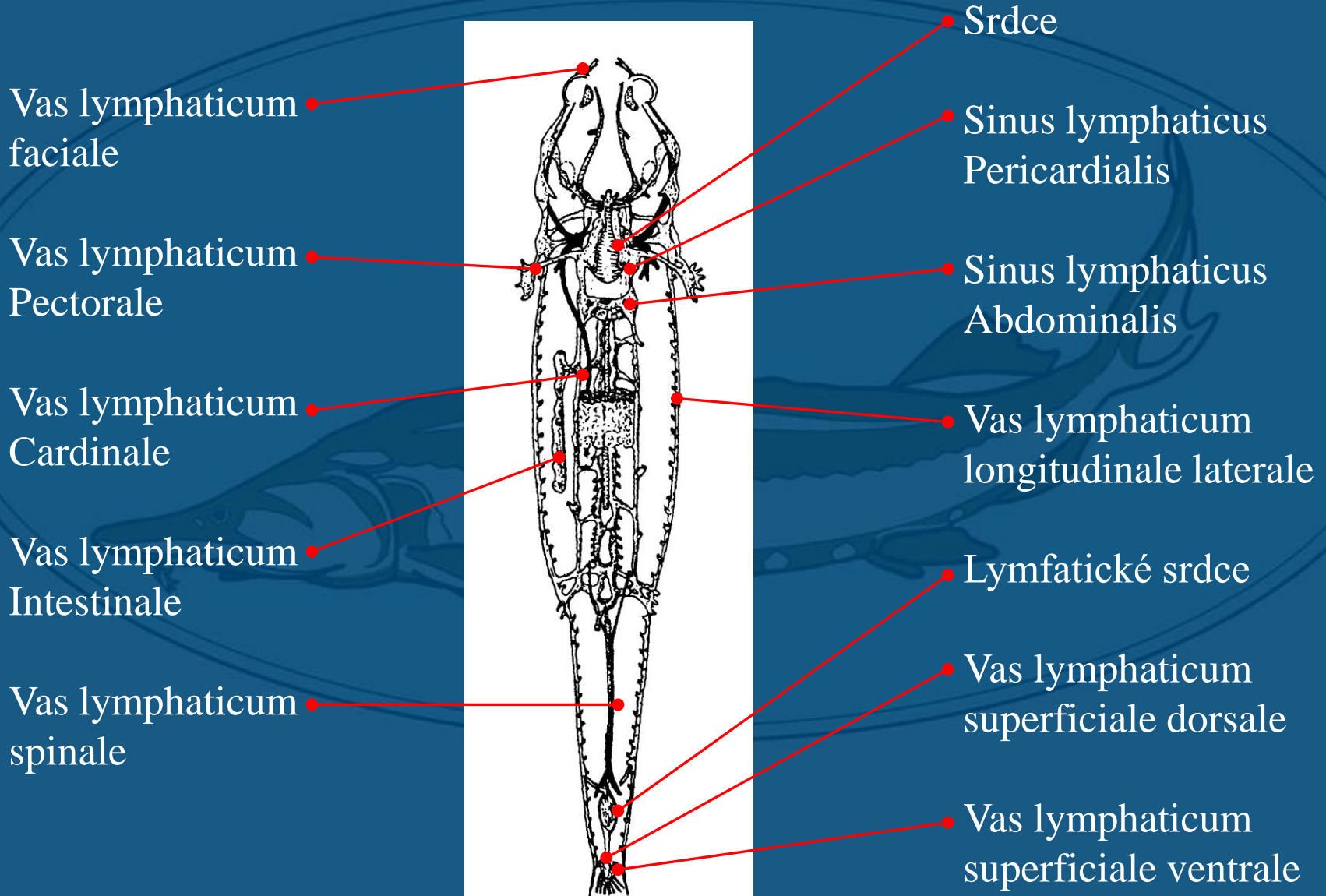
- Krevní plazma
- Krevní elementy
  - Erytrocyty (T/I)
    - Jaderné buňky
  - Leukocyty (G/I)
    - Granulocyty
      - Neutrofilní
      - Acidofilní
      - basofilní
    - Agranulocyty
      - Monocyty
      - lymfocyty

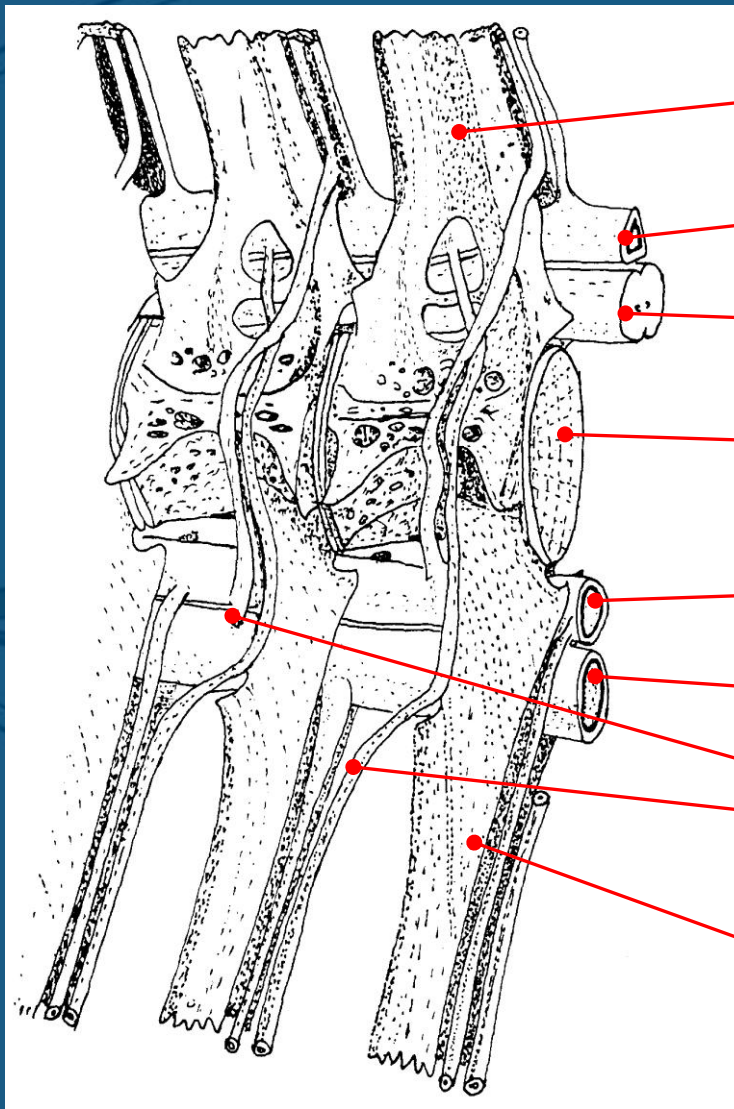
Lymfatický systém ryb

- Lymfatické srdce
    - V kaudální části ocasního násadce (hypuralia)
    - Podporuje tok lymfy a vtlačuje ji do vena caudalis
  - Lymfatické cévy
    - Napojení na krevní žíly (venae cardinales) lymfatickými sinusy
    - Začínají slepě ve vazivu kapilární sítě
    - Lymfa
      - vzniká prostupem tkáňového moku stěnou mízních kapilár
      - Složení podobné krevní plazmě, obsahuje lymfocyty
-

Cirkulace lymfy u ryb

lymfatický systém ryb v kaudální části těla

Spina neuralis

Vas lymphaticum spinale

Mícha

Tělo obratle

Arteria caudalis

Vena caudalis

Interspinální větve
vas lymphaticum spinale

Spina haemalis